

Smrt plugom.

Scheiffing. Hlapcu Fürschenhofer so na polju voli s plugom ušli. Nesrečnež je padel pod vole, ki so potegnili plug čezen in mu raztrgali trebuh. Kmalu nato je hlapce umrl.

Vojska v južni Ameriki.

Berlin. Med malimi južno-amerikanskimi državami Chile, Ecuador, Columbia in Peru so postali zopet prepri, ki bodo bržkone do vojske privedli. Kakor znano, je v južni Ameriki vsako leto kakšna taka vojska.

Morilec.

Luzern. Na smrt obsojen je bil neki Muss, kateri je nekoga živinskega trgovca, tega ženo in dva hlapca umoril, 10.000 K oropal in hišo zažgal. Obglavili ga bodojo.

Leopold grof Kolowrat.

Poročali smo že v eni zadnjih števil, da je na Dunaju umrl Leopold grof Kolowrat-Krakovski. Sele 56 letnega moža je vrgla težka bolezen v grob (rak). Grof Kolowrat bil je vodja nemških agrarnih (kmetijskih) poslancev. Začetkom 80. let je ustrelil grof Kolowrat v dvoboju grofa Karlota Auersperg. Obadva sta se pote-

Leopold Graf v. Kolowrat-Krakowski

govala za roko komtese Dade Kaunitz, ki je postala pozneje žena princa Filipa Hohenlohe. Po dvoboju je pobegnil grof Kolowrat v Ameriko, kjer se je poročil s hčerko milijonarja Upmanna. Njegova žena prinesla je v zakon več milijonov kron dote. Na severnem Češkem nakupil je pokojnik potem velika posestva. Kot zastopnik kmetov je bil trdnega, nevpogljivega značaja.

Gnojenje z umetnim gnojem koruzi.

(Po lastnih izkušnjah zapisal Vičanski Škerlec.)

Iz mnogih krajev dobivam poročila od kmetijskih posestnikov, v katerih me povprašujejo, kako, kedaj in s katerimi gnojili naj bi gnojili koruzi (turšici) in koliko bi ta gnojila stala, ker kmetom primanjkuje hlevskega gnoja, to pa zbog tega, ker so morali v jeseni lanskega leta prikrčiti število svoje živine radi suše, toče itd. Da mi ne bode treba vsakemu posebej odgovarjati, si dovolim, da podam na tem mestu nekatere važnejše točke o tem gnojenju. Zapišem iz lastnega prepričanja, da se je tako gnojenje pri mojih večletnih poskusih na slabi zemlji prav dobro obneslo.

Seveda, kdor bi zanemarjal živinski gnoj in kupoval umetna gnojila, ta gotovo ne bi dobro gospodaril. Mislim, da je takih gospodarjev malo, ki bi z živinskim gnojem bedasto ravnali. Najdejo se pa taki, ki pustijo gnojilno v cestne jarke iztekati, ali pa imajo v sredini dvora ribnik za gosi in race, kateri je napolnjen z gnojico. Ne mislim s tem žaliti nobenega izmed teh, a naj bi vsaki taki posestnik izkoristil to velevažno tekočino. Ako mu potem še primanjkuje gnojnih gnojil, ker nobena poljska rastlina ne more brez potrebne hrane dobro uspevati, ravno tako ne, kakor človek in živali ne. (Opomba uredništva: To bi kazalo prav dobro našim kmetovalcem, da si zapišejo pred svoje oči!)

Dragi stanovski tovariši! Ker koruza prenaša in zahteva močno gnojenje, je torej odvisno od gnojenja, koliko se je pridelala. Po mojih večletnih poskusih, ki sem jih napravil z umetnimi gnojili pri koruzi, sem izračunal množino teh gnojil na en hektar, to bi bilo približno en in tričetrt orala.

Vzemi torej za popolno gnojenje koruzi na en hektar njive: 200 kg 40% kalijeve soli, ta stane 100 kg. K 12-70 300 kg superfosfata I. razred, „ 100 „ K 11-100 ter ta gnojila 14 dni pred setvijo enakomerno raztrosi in podorji. Ko so koruzne rastline za prst visoke, potrosi 100 kg čilskega solitra, seveda na en hektar priračunano (to je precej velika njiva). Pomniti pa je, da

je čilskega solitra potrosati med rastline, ne po rastlinah in to vselej ob suhem vremenu, ker bi se sicer mlade rastline lahko ožgale. Ko si to storil, okoplji koruzo. Predno osiplješ koruzo, potrosi zopet 100 kg čilskega solitra in ta stane 100 kg. K 30 50

Stroški za gnojenje z umetnim gnojem koruzi se obilno poplačajo. Seveda, da to nekaj stane, ali tolaže te naj, da tako gnojenje izda toliko, kakor precej močno gnojenje z živinskim gnojem.

V Vičancih, na Velikonočni ponedek 1910.

Gospodarske.

Kako debel krompir naj se sadi? Za sajenje najbolj sposoben je srednje debel krompir. Droban krompir ni za to, ker ni popolnoma razvit in kakor da nepopolno žitno zrno slabotno rastlino, ki tudi slabo obrodi, tako zraste tudi iz drobnega krompirja taka rastlina. Kdor sadi droban krompir, je toraj na zgubi, a tudi oni, ki sadi debel krompir, ne ravna prav. Dognano je namreč, da če da neka gotova množina posajenega debelega krompirja 100 kg, da enaka množina srednje-debelega 9—95 in enaka množina drobnega pa samo 60 do 65 kg krompirja. Srednje-debel krompir pa da ne le večjo množino krompirja, kakor droban, ampak tudi večina mo del krompir.

Če hoče vsaditi vzpenjačjoče grme ob zidu, prekopaj zemljo vsaj pol metra globoko in tričetrt metra na široko. Podstava zidu se zasuje navadno s kako grobljo, groblja pa tem rastlinam ne ugaja. V takem slučaju grobljo izkopaj in navozi v jamo ali jarek dobre zemlje.

Grintavo sadje. Grintavost na sadju povzroča neka zajedava glivica, zvana Eusicladium pirinum. Ta glivica pa napada ne le sadje, ampak tudi poganjke in listje. Posebno nekatere vrste so v nekaterih letih tej boleznii tako podvržene, da ni na celem drevesu niti enega zdravega sadu. Tako sadje zgubi potem na vrednosti in ker se dolgo ne drži, ga kupec nerad vzame in če ga vzame, ga slabo plača. Da se ta bolezen sadja ne poloti, odstraniti moraš z drevesa vse, kar je bolnega, in sežgati. Skrbno poberi tudi vse ono, kar je bolnega in leži pod drevesom, drevo samo pa poškopri večkrat z 20 odstotno bakreno apneno zmesjo in sicer ravno tako, kakor se škropi trte. Da pa škropljenje izda, moraš poškopriti sadno drevje na prvo že zgodaj spomladi in sicer prej, ko drevo požene. V drugič poškopri, preden drevo cvete, v tretjič, ko je sadje kakor grah debelo in v četrtič, ko je sadje debelo kakor lešniki. Poškropiti moraš drevo na vsak način štirikrat, če hočeš doseči pravi uspeh.

Ako hoče napraviti bekov nasad, glej, da ne boš sadil bek ne v premokro, pa tudi ne v presuho zemljo. Včasih se da zemljišče, ki ni za druge rastline sposobno, prav dobro izkoristiti za pridelovanje bek. Marsikateri kmetovalec misli, da beka dobro uspeva, če se tudi zemlja dobro ne pripravi, če se bek ne okopava in ne gnoji. Ali temu ni tako. Če hočeš, da bodo beke krepko poganjale in da nasad vstraja, prerigolaj zemljišče na 60—80 cm. Ko se zemlja sesede, posadi 25—40 cm dolge potaknjence. Če rabiš beke za pletenje košar, posadi jih dvakrat po 25 cm, če rabiš pa za vežno trt itd. pa na 75 do 100 cm. Vsako spomlad beke okopaj; dokler so še majhne, jih moraš tudi poleti večkrat opleti, v poznejih letih pa jim tudi pognoji in če je le mogoče, zemljišče tudi večkrat namakaj.

Pretočite vino! Aprila meseca t. l. preden se klet vsled solčne gorkote segreje, se mora vino v drugič pretočiti. Pretaka naj se o lepem vremenu.

Kolbe za trte, ki so se posekali spomladi, naj se dene, preden se jih rabi, močit v raztopino modre galice. Raztopina mora biti 50 odstotna ali vzeti se mora za vsakih 100 l vode p 5 kg galice. Ako se spomladi posekani kolci namočijo v taki raztopini, potem trajajo mnogo let, nenamočeni pa kmalu segnjajo.

Sadite krmsko peso. Poleg lucerne je krmska pesa za naše kraje zelo važna njivska krmska rastlina. Pesa nadomestuje pozimi zeleno klajo. Ona ne deluje ugodno le na žival, ampak tudi na mleko. Pesi ugaja najbolj globoko prerahljana zemlja. V dobri zemlji se pridelala na vsakem ha, ako se dobro pognoji in ako se pravilno obdeluje, 300—600 kvintatov pese a poleg tega še 50—80 kg listja. Pesi se mora močno pognojiti s hlevskim gnojem ali če gnoja ni veliko na razpolago, zalije naj se jo poznej parkrat z gnojnico ali pa s strniščnico. Izmed umetnih gnojil naj se vzame za vsak ha po 200 kg žvepleno kislega amonjaka, 600 kg Toma žveze zline (ali 300 kg superfosfata) in 250 kg 40% kalijeve soli.

Kako se napravi galično-apnena zmes za škropljenje sadnega drevja? — Vzame se kakšna kad in nalije v njo primerno množino mrzle vode. Posoda pa se ne sme z vodo do vrha napolniti. Če hočeš napraviti 2%, raztopino, odtehtaj za vsakih 100 litrov vode po 2 kg galice. Nato deni galico v kako vrečo, vrečo z vrvice zveži, čež kad položiš kak kolec in obesi nanj vrečo tako, da bo dolnji konec vreče le do polovice v vodi. Kadar se galica raztopi, vzemi na vsak kg galice po 1%, kg dobrega, ugašenega apna in napravi iz njega v kakšni drugi posodi belež. Ko se je vse apno razpustilo, vzemi kako redko kunjjo, drži jo nad kadjo in zlivaj belež polagoma na kunjjo. Ko belež galični raztopini prilivaš, moraš galično raztopino ves čas pridno mešati. Napravi vsakrat le toliko te zmesi, kolikor je v enem dnevu porabiš. Stara zmes ni za rabo. Predno zmes naliješ v škroplilnico, jo vsakrat prej dobro premešaj.

Kako naj se vrtnice obreže? Ko hočeš vrtnico obrezati, poglej jo najpoprej, kako raste t. j. ali šibko ali močno poganja. Ako vrtnica močno poganja ali se celo vpenja, skrajšaj mladike prav malo, ker dru-

gače odrežeš ali del mladice, ki bi cvetela. Če poganja vrtnica šibko, skrajšaj mladike močno, ker taka vrtnica nastavlja cvet na dolnjem delu mladice. Ko obrezuješ, skrbi obenem za to, da bo imela vrtnica pravilno krono. Ako je katera mladika, ki je sicer potrebna, da obdrži vrtnica pravilno krono, pa raste preveč navpično ali v krono, in tako tudi rada ne cvete, pusti jo a priveži jo navzdol. Če je tako privežeš, poganjala bo potem šibko in obenem tudi cvetela.

Bele, majhne črvičke, ki se vidijo včasih na vrhu zemlje pri cvetlicah, rastočih v loncih, pomoriš, ako potrosiš po vrhu zemlje nekoliko bolhača ali pa nekoliko zmlatega tobaka in potem zemljo malo premešaj.

Kokljam, ko vate, dajaj žito, a daj jim včasih tudi otrobe ali pa moke z vodo zamešane, nikar pa jim ne dajaj zelene krme, ker po tej dobe drisko. Dobro je tudi, če deneš v posodo, iz katere koklja pije, par rjavih žrebčev. V prostoru, kjer kokoši vali, postavi v kak kot zaboj s subim peskom, da se bo koklja v njem rahljala. Da se pa koklja iznebi mrčesa, primešaj pesku nekoliko žveplenege cvetu ali pa bolhača. Pazi obenem, da bo dno gnezda tako, da ne bodo ležala jajca preveč na tesnem ali celo drugo nad drugim, ampak na rahlem drugo pri drugem.

Jajca z mehko lupino ali celo brez nje so dokaz, da ne dobivajo kokoši zadostno apnene krme. Kokošim, ki nesejo taka jajca, dajaj posušene in na drobno zdroljene jajčne lupine, drobno stolčeno staro malto ali pa jim mešaj med krmo klajno apno.

»Prim. Gosp.«

Loterijske številke.

Gradec, dne 2 aprila: 40, 53, 47, 42, 78.
Trst, dne 26 marca: 44, 47, 90, 69, 37.

Proti bolestim vsled žolčnega kamna se uporablja od mnogih zdravnikov staro preizkušena Franc Jožef-ova grenčica z izvrstnim uspehom. Ta rudninska grenčica ima že od narave lastnosti rahlo in zanesljivo razkrajajočega sredstva v zelo veliki meri. Dnevna količina: 1 kozarec poln segret in zavžit na tešče. — Pri nakupu naj se zahteva pristno „Franc Jožef-ovo“ grenčico in naj se ne pusti si vsiliti kaj manjvrednega.

zvezda **MAGGI** -JEVA kocka
s križcom

 à **5** h

za hitro pripravo 282
gotove goveje juhe

je najboljša!

V Schwab'ovem mlinu

„Aumühle“ občina zgornji Breg pri Ptujju

se vsako vrsto žitja v milih in velikih množinah proti moki izmenja. Tudi se prevzame žitje za mleti; plačilo za mletev se zaračuni zelo nizko.

Dober tek!

Zdravi želodec imamo in ne tišči nas v želodcu, nimamo več bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajajoče Rhabarber-kroglice z zn. „Elsapillen“. Povemo, da je to zdravilo, poznate jih tudi, one uredijo odvajanje in pospešujejo prebavilanje. 6 žličlic franco 4 kron. Izdelovali in prodajali v apoteki F. V. Feller, Stubijski Eisenplatz št. 21 (Hrastovki).